

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Біра РОГОВА

Наказ від «14» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО

Проректор

(підпис)

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«КОМПЛЕКСНЕ ВИКОРИСТАННЯ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОГО
ОБЛАДНАННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТА ПСИХОЕМОЦІЙНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ
ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ,
ЯКІ ЗАЗНАЛИ ПСИХОТРАВМУЮЧИХ ДІЙ»
*для педагогічних працівників закладів освіти, які здійснюють інклюзивне
навчання учнів з особливими освітніми потребами, фахівців ІРЦ***

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти з інклюзивним навчанням та фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 11 червня 2021 р. № 656. Програма враховує основні положення Закону України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545, Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530, Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх міжнародних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі інклюзивної, спеціальної освіти та професійного розвитку корекційних педагогів, учителів-логопедів, учителів-дефектологів, практичних психологів, асистентів вчителів відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

В умовах війни, соціальних потрясінь, пандемій та інших негативних впливів на психіку дітей зростає кількість випадків, коли дітям необхідна спеціалізована допомога. Програма, яка використовує корекційно-розвиткове обладнання, може стати важливим інструментом для відновлення фізичного та психоемоційного стану дітей, що пережили травмуючі події.

Корекційно-розвиткове обладнання може бути використано не тільки у спеціалізованих реабілітаційних центрах, але й в умовах навчальних закладів, дитячих садків, або вдома, що робить реабілітацію доступнішою для широкого кола дітей.

Розроблення даної програми є надзвичайно важливим для розвитку ефективних методів реабілітації дітей з особливими освітніми потребами, оскільки вона сприяє їх фізичному відновленню, покращенню психоемоційного стану та соціалізації, а також відповідає сучасним вимогам у сфері підтримки вразливих груп дітей.

Мета освітньої програми спрямована на поглиблення знань та розвиток навичок педагогічних працівників закладів освіти, які здійснюють інклюзивне навчання учнів з особливими освітніми потребами, щодо використання корекційно-розвиткового обладнання як засобу для комплексної реабілітації дітей, що зазнали психотравмуючих дій. Це включає формування у фахівців умінь ефективно інтегрувати фізичні та психоемоційні методи реабілітації в інклюзивний освітній процес.

Основні завдання програми:

- Ознайомлення з теоретичними основами фізичної та психоемоційної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.
- Формування розуміння значення фізичної та психоемоційної реабілітації як невід’ємної частини педагогічного процесу для дітей, які пережили психотравмуючі події.
- Ознайомлення з основними принципами та підходами до реабілітації дітей з психоемоційними порушеннями, зокрема через інтеграцію корекційно-розвиткових технологій у навчальний процес.
- Ознайомлення з різними типами корекційно-розвиткових обладнань та методик, які застосовуються у фізичній і психоемоційній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.
- Розгляд практичних аспектів застосування обладнання для розвитку моторики, координації рухів, а також для зняття емоційного напруження в дітей.
- Оволодіння навичками створення індивідуальних корекційних планів для дітей, враховуючи їх фізичний, емоційний та інтелектуальний розвиток.

- Навчання застосуванню комплексних методик, які поєднують фізичні вправи з психоемоційними техніками для розвитку у дітей здатності до саморегуляції, покращення настрою та самопочуття.
- Навчання вчителів методам підтримки емоційного здоров'я дітей, формування вмінь виявляти та коригувати емоційні порушення на рівні класу.
- Вивчення методів інтерактивного навчання та використання сучасних технологій для стимулювання соціальної взаємодії серед дітей з особливими освітніми потребами.
- Навчання використанню інтерфейсів, що сприяють розвитку комунікативних та соціальних навичок у дітей, покращенню емоційної виразності та зняттю стресу.
- Розгляд різноманітних інструментів для моніторингу змін у фізичному, психоемоційному та соціальному стані дитини, що пережила травму.
- Навчання вчителів методам взаємодії з батьками для забезпечення комплексної підтримки дитини вдома.
- Ці завдання спрямовані на підвищення рівня кваліфікації педагогів, розвиток їхніх практичних навичок у роботі з дітьми, які пережили психотравмуючі події, та інтеграцію сучасних корекційно-розвиткових методик в освітній для забезпечення ефективної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних теоретичних засад та принципів фізичної і психоемоційної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами, що пережили психотравмуючі події;
- ролі корекційно-розвиткових технологій та обладнання у процесі реабілітації та їх застосування для покращення фізичного і психоемоційного стану дітей;
- ключових методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, включаючи техніки інтеграції арт-терапевтичних, рухових та інших корекційних методик;
- специфіки травматичних переживань та їх впливу на психоемоційний стан дітей: Розуміння, як різні типи психотравмуючих ситуацій (фізичні, емоційні, соціальні) впливають на поведінку, емоційну реакцію та розвиток дітей, що має значення для корекційної роботи;
- методів психотерапевтичної підтримки та корекційних технологій (арт-терапія, музична терапія, йога для дітей, рухові методики, дихальні практики) і їх застосування в комплексі для фізичного та емоційного відновлення дітей, які пережили стресові ситуації;
- взаємозв'язку між фізичним, емоційним та когнітивним розвитком дітей з особливими освітніми потребами.

Уміння:

- організовувати та проводити заняття з використанням корекційно-розвиткових технологій для дітей з особливими освітніми потребами, орієнтуючись на фізичні та психоемоційні аспекти реабілітації;
- застосовувати різні типи корекційного обладнання для розвитку моторики, координації, емоційної стабільності та соціалізації дітей;
- оцінювати ефективність використаних методик та корекційного обладнання, коригуючи освітній процес за необхідності;
- ефективно комунікувати з батьками та іншими фахівцями для забезпечення комплексної підтримки дітей у процесі реабілітації.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- професійна мобільність та гнучкість;
- інноваційність та відкритість до змін;
- емоційна стійкість;
- інклюзія та безбар'єрність;
- партнерство з батьками та громадою;
- професійна етика, рефлексія та саморозвиток.

Укладачі програми	Шевченко Антоніна Михайлівна, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат психологічних наук; Алексєєва Олена Іванівна, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат психологічних наук; Слободяник Галина Іванівна, завідувач ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»; Дерій Олена Василівна, методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Комплексне використання корекційно-розвиткового обладнання у фізичній та психоемоційній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами, які зазнали психотравмуючих дій» для педагогічних працівників закладів освіти, які здійснюють інклюзивне навчання учнів з особливими освітніми потребами, фахівців ІРЦ
Мета програми	поглиблення знань та розвиток навичок педагогічних працівників закладів освіти, які здійснюють інклюзивне навчання учнів з особливими освітніми потребами, щодо використання корекційно-розвиткового обладнання як засобу для комплексної реабілітації дітей, що зазнали психотравмуючих дій. Це включає формування у фахівців умінь ефективно інтегрувати фізичні та психоемоційні методи реабілітації в інклюзивний освітній процес.
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою	Педагогічні працівники закладів освіти, які здійснюють інклюзивне навчання учнів з особливими освітніми потребами, фахівці ІРЦ
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	120 год / 4 ЄКТС (72 аудиторних годин, 48 годин – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05 Професійні компетентності: A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4); A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.6, A2.7); A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3); B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4); B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3); B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3); V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3); V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5); V3 Проектувальна компетентність (V3.1);

	Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття		6	6	—	—	6
1.1.	Російсько-українська війна: історичний, геополітичний та економічний аспекти	2	2	—	—	4
1.2.	Принцип культуровідповідності і його вплив на формування особистості та консолідацію нації	2	2	—	—	2
1.3.	Освітні та психологічні втрати в сучасному освітньому середовищі	2	2	—	—	2
Модуль ІІ. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		24	—	—	24	14
2.1.	Деонтологія та професійна компетентність педагогічного працівника, який працює з дітьми з особливими освітніми потребами	4	2	—	2	2
2.2.	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору	2	—	—	2	2
2.3.	Безбар'єрне освітнє середовище як простір необмежених можливостей	2	—	—	2	2
2.4.	Інклюзивна освіта: сутність, принципи, переваги	2	—	—	2	2
2.5.	Якісна освіта дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни та післявоєнний період як пріоритет Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання в Україні	2	—	—	2	2
2.6.	Організація навчання дитини з ООП в умовах вимушеного переїзду	2	—	—	2	2

2.7.	Освітній процес в контексті інклюзивного навчання в умовах воєнного стану в Україні: форми і формати навчання з урахуванням рівнів підтримки дітей з ООП	2	–	–	2	2
2.8.	Партнерська взаємодія з родиною, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами: комунікативні моделі, педагогічні техніки та прийоми.	2	–	–	2	2
Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»		6	–	–	6	2
Модуль III. Професійна діяльність педагогічних працівників в умовах закладу освіти		34	–	–	34	20
Інваріантна частина		28	–	–	28	20
3.1.	Технології розроблення індивідуальної програми розвитку	2	–	–	2	2
3.2.	Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами	2	–	–	2	2
3.3.	Співробітництво різнопланових фахівців в організації інклюзивного навчання	2	–	–	2	2
3.4.	Системний підхід до навчання та психолого-педагогічного супроводу дітей з різними категоріями освітніх труднощів: впровадження інтегрованих стратегій та інноваційних методик	2	–	–	2	2
3.5.	Використання інтегрованих стратегій та інноваційних методик під час освітнього процесу з дітьми з особливими освітніми потребами	2	–	–	2	2
3.6.	Сучасні корекційно-розвиткові технології у роботі з дітьми з особливими потребами	2	–	–	2	2
3.7.	Основи психоемоційної реабілітації дітей, які зазнали психотравмуючих дій	2	–	–	2	2
3.8.	Індивідуалізація підходів у фізичній та психоемоційній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами	2	–	–	2	2
3.9.	Використання корекційно-розвиткового обладнання у фізичній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами	2	–	–	2	2
3.10	Використання корекційно-розвиткового обладнання у психоемоційній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами	2	–	–	2	2
3.11	Використання інтерактивного обладнання у реабілітаційній роботі з дітьми	2	–	–	2	2
3.12	Практика групових занять з використанням корекційно-розвиткових технологій	2	–	–	2	2
3.13	Інтеграція арт-терапевтичних і рухових методик у реабілітації дітей з особливими освітніми потребами	4	–	–	4	2
Варіативна частина		6	–	–	6	8
3.14	Тайм-менеджмент: ефективні інструменти і стратегії	2	–	–	2	–
3.15	Особистісно-професійний імідж сучасного педагога	2	–	–	2	–
3.16	Використання психолого-педагогічних, арт-терапевтичних можливостей музичного мистецтва й музикотерапії в особистісному розвитку та емоційній безпеці дітей і дорослих під час війни	2	–	–	2	–
3.17	Ефективність використання терапевтичної казки під час роботи з дорослими	2	–	–	2	–
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2	–	6	–

4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	–	–	–
4.2.	Тематична дискусія <i>«Практичні аспекти використання корекційно-розвиткового обладнання у фізичній та психоемоційній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами, які зазнали психотравмуючих дій»</i>	2	–	–	2	–
4.3.	Захист проєктів	2	–	–	2	–
4.4.	Вихідне діагностування	2	–	–	2	–

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Російсько-українська війна: історичний, геополітичний та економічний аспекти.

Етапи формування незалежної української держави та реакція Росії. Події 2014 року: анексія Криму та початок війни на Донбасі. Ескалація конфлікту у 2022 році: причини та ключові події. Роль України в системі міжнародних відносин. Інтереси Росії в регіоні та її імперська політика. Реакція світу на конфлікт: роль ЄС, НАТО, США та ООН.

Економічні втрати України: руйнування інфраструктури, втрати населення, падіння ВВП. Санкційна політика проти Росії: вплив на економіку агресора. Гуманітарна криза: вимушені переселенці, проблема зайнятості та відновлення. Зміни в українському суспільстві: згуртованість, ідентичність, громадянська активність. Роль інформаційної війни: пропаганда, дезінформація та її вплив.

1.2. Принцип культуровідповідності і його вплив на формування особистості та консолідацію нації.

Вчення Р. Оуена про формування характеру людини. Суть принципу культуровідповідності за А.Дістервегом. Вплив розвитку культури, права, економіки, науки на стан освіти в країні.

1.3. Освітні та психологічні втрати в сучасному освітньому середовищі.

Освітні втрати й навчальні розриви: сутність і взаємозв'язок. Формати вимірювання освітніх втрат та навчальних розривів. Наслідки навчальних втрат для суспільства. Психологічні втрати. Ментальне здоров'я та його складові. Ментальне здоров'я педагогічних працівників та учнів. Подолання освітніх втрат

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Деонтологія та професійна компетентність педагогічного працівника, який працює з дітьми з особливими освітніми потребами.

Роль педагогічного працівника у забезпеченні якісного навчання дітей з особливими освітніми потребами. Поняття деонтології та її значення в професійній діяльності педагога. Особливості професійної етики при роботі з дітьми з особливими потребами (толерантність, емпатія, тактовність).

Професійна компетентність педагога. Компетентності у сфері спеціальної освіти. Психолого-педагогічні компетентності. Комунікативні та соціальні компетентності. Виклики в роботі педагога з дітьми з ООП. Напрями підвищення професійної компетентності педагога.

2.2. Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору.

Основи педагогічної етики. Педагогічний етикет: комунікація, взаємодія з колегами та батьками, поведінка в колективі. Створення комфортного освітнього простору (фізичний комфорт, емоційна підтримка). Практичні аспекти реалізації педагогічної етики та етикету.

2.3. Безбар'єрне освітнє середовище як простір необмежених можливостей.

Безбар'єрність. Безбар'єрність як державна політика. Складові нового світогляду безбар'єрності. Головні стереотипи, упередження та судження. Підтримка і розвиток безбар'єрного освітнього середовища. Концепція безбар'єрності в освіті. Універсальний дизайн. Інклюзивна освіта. Диференціація навчання. Індивідуалізація навчання. Різноманітність. Підходи до створення безбар'єрного освітнього середовища.

2.4. Інклюзивна освіта: сутність, принципи, переваги.

Інклюзивна освіта. Принципи інклюзивної освіти. Переваги інклюзивної освіти в ЗЗСО. Алгоритм дій закладу освіти. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами Батьки як рівноправні члени команди. Індивідуальна програма розвитку.

2.5. Якісна освіта дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни та післявоєнний період як пріоритет Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання в Україні.

Сучасні підходи до розвитку інклюзивної освіти. Впровадження змін в організаційній культурі навчальних закладів, адаптації педагогічних практик та трансформації освітньої політики. Принципи та цінності інклюзивної освіти як основи для створення сприятливого середовища. Порівняння успішного міжнародного досвіду (Фінляндія, Канада, Німеччина) з українськими освітніми реформами. Конкретні кроки для впровадження змін у внутрішніх процесах закладів: командна робота, взаємодія з батьками, професійний розвиток педагогів. Виклики й перешкоди на шляху впровадження інклюзії та способи їх подолання. Приклади найкращих вітчизняних практик у створенні інклюзивного освітнього середовища. Практичні рекомендації щодо формування інклюзивної культури.

2.6. Організація навчання дитини з ООП в умовах вимушеного переїзду.

Організація навчання для дітей з особливими освітніми потребами під час вимушеної зміни місця проживання, пов'язаної з воєнними діями чи іншими кризовими ситуаціями. Вимушений переїзд як серйозне випробування для дітей з ООП, які потребують стабільності, спеціальної підтримки та адаптованих під їхні потреби навчальних умов. Стратегії адаптації освітнього процесу під час переїзду, забезпечення безперервності освітнього процесу, підтримки психологічного стану дитини та залучення батьків і освітніх фахівців. Підготовка та адаптація нових освітніх просторів, інструменти і методики, які дозволяють мінімізувати стрес для дитини та полегшують її інтеграцію в нове середовище. Забезпечення комфортної та безпечної освітньої підтримки дітям з ООП в умовах вимушеної міграції.

2.7. Освітній процес в контексті інклюзивного навчання в умовах воєнного стану в Україні: форми і формати навчання з урахуванням рівнів підтримки дітей з ООП

Освітній процес в контексті інклюзивного навчання в умовах воєнного стану в Україні. Форми і формати навчання, що враховують рівні підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Методики упровадження інклюзивного навчання та підтримки дітей в освітньому процесі під час воєнного конфлікту. Практичні рекомендації та кращі практики забезпечення якісної освіти для всіх дітей, незалежно від їхніх особливих потреб.

2.8. Партнерська взаємодія з родиною, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами: комунікативні моделі, педагогічні техніки та прийоми.

Значення партнерства між педагогами та родиною дитини з особливими освітніми потребами (ООП). Формування спільної відповідальності за освітній і виховний процес.

Комунікативні моделі партнерства. Педагогічні техніки та прийоми взаємодії. Техніки встановлення контакту. Прийоми налагодження довіри. Прийоми залучення батьків до освітнього процесу.

Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища.

Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій. Психологічні техніки відновлення ресурсного стану педагогів та дітей в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей.

Ментальне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем ментального здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.

Модуль III. Професійна діяльність педагогічних працівників в умовах закладу дошкільної освіти

3.1. Технології розроблення індивідуальної програми розвитку.

Поняття та структура індивідуальної програми розвитку: обов'язкові складові та етапи її розробки. Принципи формування ІПР: індивідуалізація, гнучкість, партнерство. Роль мультидисциплінарної команди (вчителів, асистентів, психологів, логопедів та інших фахівців) у створенні та впровадженні ІПР. Взаємодія з батьками дитини з ООП у процесі планування та реалізації освітньої траєкторії. Моніторинг і корекція ІПР: оцінка досягнень дитини та адаптація програми відповідно до її прогресу.

3.2. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами.

Сучасні механізми створення ІПР як інструменту реалізації інклюзивного підходу в Новій українській школі (НУШ). Практичні аспекти застосування ІПР для підтримки розвитку потенціалу дитини та її соціальної інтеграції. Виклики в процесі розробки ІПР та рішення для їх подолання.

3.3. Співробітництво різнопланових фахівців в організації інклюзивного навчання.

Роль команди фахівців у створенні сприятливого освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами. Принципи мультидисциплінарного підходу. Склад команди фахівців для інклюзивного навчання. Моделі співробітництва у команді. Основні принципи співпраці. Методи організації співробітництва. Проблеми та виклики в співпраці.

3.4. Системний підхід до навчання та психолого-педагогічного супроводу дітей з різними категоріями освітніх труднощів: впровадження інтегрованих стратегій та інноваційних методик.

Огляд категорій освітніх труднощів. Психолого-педагогічний супровід, спрямований на комплексну підтримку дітей з ООП. Ефективна організація освітнього процесу та забезпечення максимальної залученості у освітнє середовище. Розробка та реалізація інтегрованих стратегій, які поєднують сучасні підходи психології, педагогіки та інклюзивної освіти. Інноваційні методики, зокрема інтерактивні платформи, мобільні додатки, ігрові елементи, інструменти для створення віртуального середовища підтримки та розвитку дітей. Приклади успішного застосування інноваційних методик у навчальних закладах та роль мультидисциплінарної команди у впровадженні системного підходу.

3.5. Використання інтегрованих стратегій та інноваційних методик під час освітнього процесу з дітьми з особливими освітніми потребами.

Значення інтегрованих стратегій та інноваційних методик для дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Поняття інтегрованих стратегій у навчанні. Етапи впровадження інноваційних методик в освітній процес.

Інноваційні методики для роботи з дітьми з ООП: методика проєктного навчання, технологія сенсорної інтеграції, технології навчання через гру, STEM-освіта для дітей з ООП, мультимедійні технології.

3.6. Сучасні корекційно-розвиткові технології у роботі з дітьми з особливими потребами.

Поняття корекційно-розвиткових технологій та їх роль у підтримці гармонійного розвитку дитини. Орієнтація на індивідуальні особливості кожної дитини. Основні принципи корекційно-розвиткової роботи. Сенсорна інтеграція. Методики розвитку мовлення (логопедична робота). Когнітивно-поведінкова терапія (КПТ). Технології розвитку моторики. Ігрові технології. Переваги сучасних технологій. Проблеми та виклики впровадження. Шляхи підвищення ефективності корекційно-розвиткової роботи.

3.7. Основи психоемоційної реабілітації дітей, які зазнали психотравмуючих дій.

Вплив травматичних подій на психоемоційний стан дитини: страхи, тривога, депресія, поведінкові розлади. Завдання психоемоційної реабілітації. Принципи психоемоційної реабілітації. Стадії реабілітації. Роль родини у процесі реабілітації.

Методи психоемоційної реабілітації: психотерапевтичні методи, педагогічна підтримка, робота з тілесними реакціями, соціальна адаптація.

3.8. Індивідуалізація підходів у фізичній та психоемоційній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.

Поняття індивідуалізації у реабілітаційному процесі. Роль індивідуалізації у фізичній та психоемоційній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Принципи індивідуалізації реабілітації. Проблеми та виклики індивідуалізації. Шляхи вдосконалення процесу індивідуалізації. Індивідуалізація у фізичній реабілітації. Оцінка фізичного стану дитини. Методи фізичної реабілітації: лікувальна фізкультура (ЛФК), гідротерапія (водна терапія), фізіотерапія, методики Бобат і Войта, масаж та мануальна терапія, адаптивні фізичні вправи. Індивідуалізація у психоемоційній реабілітації. Оцінка психоемоційного стану. Залучення родини до реабілітаційного процесу.

3.9. Використання корекційно-розвиткового обладнання у фізичній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.

Значення фізичної реабілітації для дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Корекційно-розвиткове обладнання як інструмент для покращення рухових, координаційних і фізичних навичок дитини. Принципи використання корекційно-розвиткового обладнання.

Типи корекційно-розвиткового обладнання у фізичній реабілітації: обладнання для розвитку рухових навичок, обладнання для стимуляції сенсорних систем, обладнання для розвитку опорно-рухового апарату, обладнання для фізичних ігор, обладнання для водної терапії, фізіотерапевтичне обладнання.

3.10. Використання корекційно-розвиткового обладнання у психоемоційній реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.

Поняття психоемоційної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Значення використання корекційно-розвиткового обладнання для підтримки емоційного стану

та стабілізації психіки дитини. Принципи використання корекційно-розвиткового обладнання у психоемоційній реабілітації.

Типи корекційно-розвиткового обладнання для психоемоційної реабілітації: обладнання для релаксації, обладнання для розвитку сенсорного сприйняття, обладнання для активного руху, обладнання для творчої терапії, обладнання для соціально-комунікативної терапії.

3.11. Використання інтерактивного обладнання у реабілітаційній роботі з дітьми.

Поняття інтерактивного обладнання: визначення, типи, переваги. Роль інтерактивних технологій у розвитку дітей: покращення мотивації, активізація пізнавальної діяльності, розвиток координації та моторики. Використання інтерактивного обладнання у роботі з дітьми з особливими потребами (сенсорні порушення, аутизм, ДЦП тощо).

Огляд основних видів інтерактивного обладнання: сенсорні панелі та монітори, інтерактивні підлоги, віртуальна реальність тощо.

3.12. Практика групових занять з використанням корекційно-розвиткових технологій.

Поняття корекційно-розвиткових технологій у роботі з дітьми. Основні принципи проведення групових занять: індивідуалізація, взаємодія, активність учасників. Психологічні особливості дітей в групових заняттях: розвиток соціальних навичок, емоційної взаємодії, взаємодопомоги. Методи оцінки результатів групових занять: спостереження, анкети для дітей та батьків, інтерв'ю з учасниками.

3.13. Інтеграція арт-терапевтичних і рухових методик у реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.

Важливість комбінованого підходу до реабілітації дітей з особливими освітніми потребами. Принципи інтеграції арт-терапії та рухових методик. Арт-терапія як метод реабілітації. Методи арт-терапії: малювання, ліплення, музикотерапія, драматизація. Психологічні аспекти арт-терапії: вираження емоцій, покращення самосприйняття.

Рухові методики у реабілітації. Методи рухової реабілітації: вправи на координацію, розтяжки, активні ігри, психомоторні вправи. Вплив рухових методик на розвиток сенсорної чутливості та моторики.

3.14. Тайм-менеджмент: ефективні інструменти і стратегії.

Основи тайм-менеджменту. Основні принципи тайм-менеджменту. Визначення цілей. SMART-цілі. Інструменти тайм-менеджменту (календарі (Google Calendar, Outlook, Trello, Asana), методи («Pomodoro», матриця Ейзенхауера тощо). Стратегії ефективного управління часом. Значення тайм-менеджменту у професійній діяльності.

3.15. Особистісно-професійний імідж сучасного педагога.

Зміст поняття «особистісно-професійний імідж». Складові особистісно-професійного іміджу: професійні якості (знання, уміння, навички), особистісні якості (емоційний інтелект, стійкість, креативність), соціальні навички (комунікація, уміння працювати в команді, лідерство). Вплив особистісних якостей на формування професійного іміджу. Використання сучасних технологій для підвищення іміджу (соціальні мережі, особисті блоги). Вплив іміджу на успішність освітнього процесу.

3.16. Використання психолого-педагогічних, арт-терапевтичних можливостей музичного мистецтва й музикотерапії в особистісному розвитку та емоційній безпеці дітей і дорослих під час війни.

Психолого-педагогічні, арттерапевтичні можливості впливу музичного мистецтва й музикотерапії у забезпеченні психологічної підтримки, збереження ментального здоров'я та створення умов для емоційної стабільності і рівноваги учасників освітнього процесу.

Психологія впливу мистецтва й мистецької діяльності. Мистецтво як ресурс саморегуляції, релаксації і розвантаження психічних процесів.

3.17. Ефективність використання терапевтичної казки під час роботи з дорослими.

Визначення поняття та історія використання казок в терапії. Різниця між казками для розваги та терапевтичними казками: роль у психологічному розвитку, емоційному та моральному вихованні. Вплив казкових образів та ситуацій на підсвідомість і емоційну сферу. Основні принципи розроблення терапевтичної казки. Структура терапевтичної казки.

Питання для самостійного опрацювання

1. Основи психоемоційної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами.
2. Корекційно-розвиткове обладнання: концепція та застосування.
3. Роль фізичних вправ у психоемоційній реабілітації.
4. Методи і техніки корекції через ігрові та інтерактивні методики.
5. Психологічний супровід реабілітації: індивідуальний та груповий підхід.
6. Оцінка ефективності корекційно-розвиткових програм.
7. Прогнозування результатів реабілітації та довгострокова підтримка.
8. Перспективи розвитку корекційно-розвиткових технологій для дітей з психотравмуючим досвідом.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Гладуш В. А. Удосконалення підготовки корекційного педагога в умовах університетської освіти : монографія. Дніпропетровськ : Акцент ПП, 2015. 324 с.
2. Дитина з особливими потребами: Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка : журнал / гол. ред. В. Андрєєва. 2018.
3. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : підручник. 3-тє вид., випр. К.: Академвидав, 2015. 304 с.
4. Інвалідність і здоров'я: як покращати послуги для жінок з інвалідністю в сфері охорони здоров'я : практичний посібник. / за ред. О. Красюкової-Еннс ; Корпорація Інститут досліджень та тренінгів. Київ, 2016. 64 с.
5. Інвалідність та суспільство : навч.-метод. посібник / кол. авторів: Л. Ю. Байда, О. В. Красюкова-Еннс, С. Ю. Буров [та ін.] ; Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні» ; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України. Київ, 2022. 216 с.
6. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: монографія. К. : ТОВ «АТОПОЛ», 2024. 152 с.
7. Миронова С. П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т імені Івана Огієнка, 2015. 312 с.
8. Миронова С. П. Педагогіка інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник ; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський, 2016. 164 с.
9. Нагорна О. Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2023. 140 с.
10. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів : навчально-методичний посібник / за заг. ред. М. А. Порошенко [та ін.] ; Всеукр. благод. організація «Благодійний фонд Порошенка». Київ, 2018. 252 с.
11. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : зб. наук. праць / за ред. В. В. Засенка, А. А. Колупаєвої. Київ, 2017. 184 с.
12. Реалізація оновленого змісту освіти дітей з особливими потребами: початкова ланка :

навчально-методичний посібник / Н. Б. Адамюк, Л. Є. Андрусишина, О. О. Базилевська та ін.
; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки ; за ред. В. В. Засенка, А. А. Колупасвої, Н. О.
Макарчук, В. І. Макарчук, В. І. Шинкаренко. Київ, 2014. 336 с.